

Svenska Jägareförbundet

Planering för kurs i jägarexamen under två år

Vecka	Höstterminen år 1
1	<ul style="list-style-type: none">• Genomgång av material och studieplan• Berätta om hur det kommer att fungera med de faddrar som är engagerade under kursen (mer info om faddrar – Klicka här)• Kort genomgång av friluftsliv• Föräldramöte med elever och faddrar. Här har föräldrarna möjlighet att beställa studiematerial.
2	<ul style="list-style-type: none">• Enkel genomgång av ekologi och vilka djur och fåglar vi har i den svenska faunan.• Diskussion kring vilka djur och fåglar vi jagar och varför vi jagar dem.• Eleverna påbörjar arbetet med att göra varsin näringspyramid med nedbrytare, växter, djur och fåglar. (Klicka här för uppgiftsbeskrivning)
3	<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt arbete med näringspyramid• Diskussion om vilka olika sorters gräsätare vi har i Sverige och vilka som är allätare dvs. både växt- och köttätare.
4	<ul style="list-style-type: none">• Inlämning näringspyramid• Genomgång av älgens historia och biologi• Film om älgens liv under året
5	<ul style="list-style-type: none">• Genomgång och diskussion om älgjakt• Lätt genomgång av vapen vid älgjakt• Övning med att lära sig de olika delarna på jaktvapnet
6	<ul style="list-style-type: none">• Säkerhet vid jakt• Eftersök• Besök av jägare med eftersökshund. Enkel övning med blodspår. (Klicka här för uppgiftsbeskrivning)
7	<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt arbete med säkerhet vid jakt• Diskussionsfrågor ur boken. Eleverna jobbar gruppvis och redovisar svaren muntligt i slutet av lektionen. (Klicka här för uppgiftsbeskrivning)
8	<ul style="list-style-type: none">• Älgjakt för alla elever med sina faddrar
9	<ul style="list-style-type: none">• Reflektioner kring älgjakten. Eleverna skriver varsin jakthistoria om sina upplevelser som sedan lämnas in till svenskläraren.• Om det är tid kvar – genomgång av slakt och styckning av älg
10	<ul style="list-style-type: none">• Film om uttagning, slakt och styckning.• Diskussioner kring filmen• Om möjligt – provsmakning av olika sorters vilt.
11	<ul style="list-style-type: none">• Rådjurets biologi och jaktmetoder• Arbete med uppgifterna med kapitel två och tre i studiehandledningen som handlar om rådjur.
12	<ul style="list-style-type: none">• Fortsatt arbete med rådjur. Eleverna arbetar gruppvis med frågorna i

	studiehandledningen.
13	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av elevernas svar på frågorna. • En jägare med stor erfarenhet av rådjursjakt kommer och pratar och visar upp alla sina vapen. Eleverna får träna anläggning.
14	<ul style="list-style-type: none"> • Skytte i skyttesimulator
15	<ul style="list-style-type: none"> • Skytte i skyttesimulator

Vecka	Vårterminen år 1
1	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av hare - kapitel 1 i studiehandledningen. • Film om haren
2	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete om hare och harjakt • Repetition säkerhet vid jakt • Eleverna arbetar gruppvis med frågorna om hare i studiehandledningen
3	<ul style="list-style-type: none"> • Fadderjakt på helgen gör att vi inte har någon lektion denna vecka. • Vid fällt byte sker urtagningen tillsammans med eleverna. Eventuell tillagning på lektionstid vis senare tillfälle.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektioner efter jakten. Kort jakthistoria skrivs och lämnas in till svenskläraren. • Genomgång av elevernas svar på frågorna studiehandledningen. • Eventuell enkel tillagning av hare.
5	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av räv – kapitel i studiehandledningen. • Film om räv • Eleverna arbetar gruppvis med frågorna om räv i studiehandledningen
6	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomgång av räv och rävjakt och arbete med frågorna • Anläggningsövningar med hagelbössa • Övningar i avståndsbedömning (Klicka här för uppgiftsbeskrivning)
7	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av elevernas svar på frågorna om räv i studiehandledningen • Eldens betydelse – diskussion och teoretiska övningar på hur man gör upp eld. • Förberedelse inför fadderjakt nästa vecka på räv
8	<ul style="list-style-type: none"> • Ingen lektion mitt i veckan då vi har en fadderjakt på räv under helgen. Vid tillfälle under jaktdagen övar vi på att göra upp eld på olika vis (Klicka här för uppgiftsbeskrivning) • Eventuellt byte tas om hand under jaktdagen
9	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av lo, mårhund, skogsmård, hermelin, småvessla och mink • Diskussion om predatorer och deras effekt på annat vilt. • Arbeta med frågor om dessa predatorer (Klicka här för uppgiftsbeskrivning). • Om eleverna har möjlighet får de under de veckor lo är lovligt följa med sina faddrar ut på lodjursjakt
10	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomgång från förra veckan samt arbete med frågor. • Genomgång av fällor och fällfångst
11	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av elevernas svar på frågorna om ovan nämnda predatorer • Introduktion av uppgiften ”Utedag för årskurs 4” (Klicka här för utförlig beskrivning.
12	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete i grupper med vald art

13	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete i grupper med vald art • Eventuellt skytte en kväll på skjutbana
14	<ul style="list-style-type: none"> • Arbete i grupper med vald art • Skytteövning på skjutbana på kvällstid
15	<ul style="list-style-type: none"> • På lektionen sker de sista förberedelserna inför halvdagen i skogen med årskurs 4. • Eleverna leder sedan en halvdag för årskurs 4 i en skog i närheten av skolan.

Vecka	Höstterminen år 2
1	<ul style="list-style-type: none"> • Friluftsteknik och överlevnad i skog. • Teoretiska övningar och diskussioner i ämnet. Vi tar upp hur man bygger vindskydd, repetition på hur man gör upp eld, vad man kan äta i skogen och vad man ska tänka på om någon skadat sig.
2	<ul style="list-style-type: none"> • Utomhuslektion där vi bygger vindskydd, gör eld samt provar på att laga mat "hämtad från skogen".
3	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av vapen, vapenlagen och jaktlagstiftningen.. • Gruppvis arbete med frågor om detta (Klicka här för frågorna)
4	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomgång vapen, vapenlagar och jaktlagstiftningen. • Gruppvis arbete med frågor • Film
5	<ul style="list-style-type: none"> • Redovisning av frågor om vapen, vapenlagar och jaktlagstiftningen. • Repetition • Förberedelse inför nästa veckas uppgift då vi ska besöka polishuset.(klicka här för uppgiftsbeskrivning)
6	<ul style="list-style-type: none"> • Besök på polishuset. Efter lektionen får eleverna följa med upp på polisens skjutbana och ha praktiska övningar med pistol med polisens vapeninstruktör.
7	<ul style="list-style-type: none"> • Besök på skjutbana på kvällstid – ingen lektion denna vecka.
8	<ul style="list-style-type: none"> • Älgjakt för alla elever tillsammans med sina faddrar.
9	<ul style="list-style-type: none"> • Reflektioner kring älgjakten. Eleverna skriver varsin jakthistoria om sina upplevelser som sedan lämnas in till svenskläraren. • Tillvaratagande av kött inför nästa vecka
10	<ul style="list-style-type: none"> • Tillagning av älgkött och middagsbjudning för föräldrar och faddrar.
11	<ul style="list-style-type: none"> • Utdelning av hunduppgift (Klicka här för uppgiftsbeskrivning) • Arbeta med hunduppgift.
12	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med hunduppgift • Liten genomgång av vad lagen säger om att ha jakthund.
13	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med hunduppgift • Film om jakthundar
14	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med hunduppgift • Besök av stående och apportherande fågelhund.
15	<ul style="list-style-type: none"> • Inlämning och redovisning av hunduppgift

Vecka	Vårterminen år 2
1	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av orre, tjäder, änder, gäss och fälthöns. • Arbete med frågor som rör dessa arter och jakten på dem. Eleverna arbetar gruppvis
2	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med frågorna från förra veckan. Redovisning av svar i slutet av lektionen. • Film om fågeljakt. • Om tillfälle ges ska eleverna någon helg i januari följa med sina faddrar ut på toppfågeljakt.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av vildsvin och björn • Arbete med frågor som rör dessa arter och jakten på dem. Eleverna arbetar gruppvis. Frågorna tas från studiehandledningen. • Besök av jägare som jagat vildsvin och/eller björn.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomgång av vildsvin och björn samt fortsatt arbete med frågor. • Film om vildsvin
5	<ul style="list-style-type: none"> • Film om björn • Redovisning av frågor om vildsvin och björn.
6	<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång av varg och vargjakt • Arbeta med frågor som rör varg och vargjakt. Eleverna arbetar gruppvis och redovisar svar i slutet av lektionen. Frågorna tas från studiehandledningen och annat passande material. • På kvällstid denna vecka så har vi besök av en av länsstyrelsens vargspårare som föreläser om sitt arbete.
7	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt genomgång av varg. • Film om varg • Introduktion bäver.
8	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta med frågor om bäver och bäverjakt. • Någon gång under terminen ska eleverna ges chans till någon form av bäverjakt.
9	<ul style="list-style-type: none"> • Repetition av alla arter vi gått igenom samt jaktformerna på dem. • Arbete vid datorerna med övningsfrågor. • Om eleverna har möjlighet får de under de veckor lo är lovligt följa med sina faddrar ut på lodjursjakt
10	<ul style="list-style-type: none"> • Repetition av alla arter vi gått igenom samt jaktformerna på dem. • Arbete vid datorerna med övningsfrågor.
11	<ul style="list-style-type: none"> • Att planera en jakt (Klicka här för uppgiftsbeskrivning) • Så fort skjutbanorna öppnar börjar vi med övningskytte på kvällstid.
12	<ul style="list-style-type: none"> • Att planera en jakt • Elevernas "låtsasjakt" • Övningskytte på kvällstid
13	<ul style="list-style-type: none"> • Repetition av genomgången material • Jobba med teorifrågor på Internet och från böcker
14	<ul style="list-style-type: none"> • Repetition av genomgången material • Jobba med teorifrågor på Internet och från böcker
15	<ul style="list-style-type: none"> • Teoriprov och skytteprov – detta görs någon vecka innan examen så man

	<p>hinner göra omprov om det behövs.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avslutning och diskussion med faddrar om möjligheterna att få in eleverna i jaktlag runt om i kretsen.
--	---

Faddrar – Jag skickade ut en förfrågan till alla jaktlag i kretsen om det fanns några jägare som ville ställa upp som fadder åt någon elev under två år. Jag förklarade kursens upplägg och att jag vill att eleverna ska få komma ut och ”prova på” det riktiga jägarlivet så ofta som möjligt dvs. inte bara jakt utan även passröjning, viltvård och annat som hör till. Som lärare har man inte samma möjlighet att få ut alla i skogen lika ofta så planen är att jag tar hand om teorin i skolan och eleverna får ha den mesta av det praktiska arbetet med jägarna. Här är det viktigt att förklara både för elever, föräldrar och faddrar att det är ett frivilligt åtagande och att om det inte känns ”rätt” så har eleven och faddern rätt att byta elev.

Uppgift näringspyramid

Uppgift: Välj en svensk biotop – tex. barrskog, lövskog, ängsmark, kust osv. Rita sedan en utförlig näringspyramid där du tar med vilka som är nedbrytare, producenter (växter), konsumenter (växtätare) och toppkonsumenter.

Använd dig av olika uppslagsverk för att hitta de växter, djur och fåglar som finns i den biotop du valt.

Kom ihåg att vissa djur är allätare vilket gör att de kan vara med på flera steg i din pyramid

Uppgift ”övningar med blodspår”

Hundföraren eller jag lägger i god tid innan lektionen några spår av varierande svårighetsgrad. Ibland när eleverna haft möjlighet att följa med har de själva fått gjort spåren.

Eleverna får sedan se hur hundföraren och hunden jobbar när de spårar. Detta är en övning som inte tar så mycket tid och lätt hinns med under en lektion om man kan vara i ett område utanför skolan.

En variant på denna övning är att eleverna får ta med sig sina egna hundar och man gör en mer arrangerad spårövning där eleverna får lära sig hur de ska jobba med sina egna hundar. Detta brukar vara mycket uppskattat av eleverna men tar mycket mer tid.

Diskussionsfrågor om säkerhet vid jakt

1. När man jagar älg ser man att alla har orange hattband på sig. Varför har de det?
2. Vad har jaktledaren för uppgift?
3. Vilka krav bör man ställa på en passkytt?
4. Vad ska du först och främst göra när du kommer till ditt pass?
5. Vad bör du särskilt tänka på om du fått tillstånd under jakt med flera deltagare få lämna ditt pass för att skjuta ett fångstskott?
6. Vad bör en jägare göra innan han kan avfyra skott mot älg?
7. Vad är ett eftersök för något?

Övningar i avståndsbedömning

Denna övning brukar jag förbereda tillsammans med eleverna och den går att göra i en korridor på skolan, kapphallen eller utomhus. Man kan välja om man vill göra den anpassad för hagelskytte eller kulskytte (eller bägge delarna!). När jag ska öva avståndsbedömning för hagelskytte brukar jag göra så här:

Eleverna ställer sig i ändan av en lång korridor och får sedan tillsammans göra en bedömning på var de tror 5, 10, 15, 20, 25, 30 och 50 meter är. En av eleverna markerar varje avstånd med en lapp.

Sedan får eleverna mäta upp längden exakt och jämföra det rätta avståndet med det uppskattade. Eleverna får sedan stå i ena ändan och göra anläggningsövningar och provsikta på de olika hållen för att få en känsla av var de rätta skjutavstånden är.

Efter ett tag tar jag bort markeringarna och eleverna får provsikta igen och göra en bedömning på vart de rimliga skjutavstånden är.

När de övat ett tag på det kan man göra det svårare och gå ut och prova om det är lika rätt att göra en avståndsbedömning i en ny miljö.

Övningar i att göra upp eld

Här bör en hänvisning vara till det material Du Karin skrivit om detta.

Frågor om predatorer

1. Hur ser ett lodjur ut och hur kan man se på ett spår att det kommer från ett lodjur?
2. Var i landet lever det lodjur?
3. Vad äter lodjuret?
4. När parar sig lodjuren och när föder dem sina ungar?
5. Nämn en vanlig sjukdom lodjuren kan råka ut för!
6. Hur jagar man lodjur?
7. Berätta kortfattat om mårddunden.
8. Hur gör mårddunden om den träffar på en övermäktig fiende?
9. Hur lever mårddunden?
10. Har vi jakt på mårddund? Förklara!
11. Berätta kortfattat om skogsmården, hermelinen och småvesslan. Var lever den? Vad lever den av? Hur ser de ut och hur jagas den?
12. Vad kan hända på ens marker om man inte håller efter predatorerna?
13. Gör nu kapitel 15 i studiehandledningen om mink och fällfångst.

Beskrivning av uppgiften ”Utedag för årskurs 4”

Eleverna ska enligt läroplanen och kursplanerna öva på att hålla muntligt föredrag och det är dessutom ett utmärkt sätt för eleverna att befästa sina kunskaper om de själva får undervisa andra i ämnet. Jag har tagit kontakt med en mellanstadieskola och mina elever får hålla en utedag för deras 4:e klassare där de berättar om svenska djur och fåglar och lite om hur jakten på dem går till.

Först plockar jag och eleverna ut de djur och fåglar som de tycker att mellanstadieeleverna ska lära sig något om – lämpligt är ju de djur och fåglar som finns i landskapet runt om.

Eleverna delas sedan upp i passande grupper och de får sedan välja en eller flera arter. De ska sedan ta fram fakta om arten och på ett lätt och roligt sätt berätta om dess utseende, hur den lever, vad den äter, hur den parar sig och hur den får ungar och om den jagas så få de på ett

enkelt sätt berätta hur det går till. För att göra det ännu mer intressant brukar de leta roliga bilder och fråga jägare efter troféer, bajns, hår och till och med ”smakprov” på sin valda art. Sen lägger eleverna upp en slinga i skogen med kontroller där de står och kort berättar om sina djur och fåglar. Det brukar vara cirka sex kontroller och mellan dem har eleverna satt upp tipspromenadsfrågor som fyrorna får gå som handlar om vad de lärt sig på kontrollen de just lämnat. När alla gått klart brukar vi grilla korv tillsammans med fyrorna och vinnarna på tipspromenaden får ett pris.

Denna övning är mycket uppskattad av både elever och mellanstadielärare.

Frågor om vapen och vapenlagar

Vapen:

1. Sätt ut alla delarna på dessa vapen (kopierad bild på ett hagelvapen och ett kulvapen)
2. Beskriv skillnaden på piporna hos en hagelbock, en ”side by side” och ett halvautomatiskt hagelgevär.
3. Vad betyder ordet vital del när man pratar om olika sorters gevär?
4. Vad är den vitala delen på ett hagelgevär respektive på ett kulgevär?
5. Hur fungerar ett brytvapen?
6. Vad bör man tänka på när man osäkrat ett brytvapen?
7. Hur kan ett säkrat vapen vara livsfarligt?
8. Vad menas med trångborrning?
9. Hur påverkas hagelsvärmen av pipans trångborrning?
10. Vilka är för- och nackdelarna med de olika kalibrarna hos hagelvapnen?
11. Vilka är skillnaderna mellan bly- och stålhagel?
12. Varför ska ett vapen alltid behandlas som om det vore laddat?
13. Förklara hur en hagelpatron är konstruerad!
14. Hur ska ammunition förvaras?
15. Det finns olika storlek på hagel. Vad ska man tänka på när man väljer storlek på hagel?
16. Varför behövs framförhållning när man skjuter?
17. Vad är ett rimligt skotthåll vid jakt med hagelvapen?
18. Skottvinkeln har stor betydelse. Fundera och skriv ned hur olika vinklar påverkar träffresultatet.
19. Varför är kulpipan spiralräfflad inuti?
20. Hur många skott får man ladda en halvautomatiskt studsare med?
21. Vad menas det när man säger att ett kulvapen har öppna riktmedel?
22. Vad ska man tänka på när man använder ett kikarsikte på en studsare?
23. Vad ska du alltid tänka på att göra när du tar ett vapen i din hand?
24. När kan det vara en fördel att ha tillgång till ett kombivapen?
25. Vilka nackdelar och risker finns om man väljer att använda ett kombivapen under småviltsjakt?
26. Vad består en studsarpatron av?
27. Vad är det för skillnad på en hel- och halvmantlad kula?
28. Vilka viltslag får inte jagas med helmantlad kula?
29. Vad händer med en helmantlad kula vid träff?
30. Vad menas med anslagsenergi? Hur påverkar hastigheten anslagsenergin?
31. Förklara de olika klassindelningarna av studsare och vilka vilt man får jaga med varje klass.
32. Vad menas med kulbana?
33. Vad är viktigt att tänka på när man skjuter in ett vapen?
34. Vad är viktigt att tänka på när man skjuter med stöd för studsaren?
35. Förklara vad ett kulfång är och vad som är ett bra kulfång.

Lagen:

1. Vad är ett vilt?
2. Vad är jakt?
3. Förklara skillnaden på allmän jakt, licensjakt och skyddsjakt.
4. Vems ansvar är viltvården?
5. Vem är jakträttsinnehavare och vad får en sådan göra?
6. Förklara vem som har jakträtt i olika situationer på väg, järnväg, allmänt vatten och på samfälligheter.
7. Berätta om några situationer när man kan ha ”jakt utan att ha jakträtt”.
8. Vad är ett jaktarrende?
9. Vem ska lösa jaktkort och varför?
10. Jägaren ska ha ett etiskt förhållningssätt till jakten. Vad innebär detta?
11. Vid jakt får inte motordrivna hjälpmedel användas. Diskutera varför.
12. Vad ska man tänka på när vapen transporteras under färd?
13. Att locka vilt från angränsande jaktmark är förbjudet. Vad menas med att locka?
14. Nämn några hjälpmedel som är tillåtna under jakt och några som är förbjudna?
15. När får enhandsvapen användas under jakt?
16. Får man använda vilket fångstredskap som helst vid jakt?
17. Vilken sorts fångstjakt kräver särskild utbildning?

Polisuppgift

Besök på polisstationen. Innan studiebesöket ska eleverna sammanställa ett antal frågor som de ska se till att få svar på under besöket. Viktigt att läraren här är med lite och lägger till relevanta frågor – om det behövs. Några av de frågor som brukar komma upp är:

1. Om ni tar mig för trimmad moppe – får jag en prick på mig då?
2. Alla pratar om ”prickssystemet”. Finns det ett sådant? Vad innebär det om man har en ”prick” hos er?
3. Om man gör något olagligt och hamnar i ert brottsregister – vad händer med en då? Påverkar det mina chanser att få vapenlicens?
4. Hur länge finns man kvar i straffregistret?
5. Får man ha på sig jaktkniv på stan om man är inne och äter lunch?
6. Vilka olika sorters vapen har polisen?
7. Får man skjuta mycket när man är polis?
8. Hur fungerar en skyddsväst?

Studiebesöket brukar sedan avslutas med att eleverna får följa med upp på polisens skjutbana och prova att skjuta pistol med polisens skytteinstructor.

Hunduppgift

Du har av jägareförbundet fått i uppgift att ge ut en skolbok (i form av ett häfte) med beskrivningar av de fem jakthundar som används i Sverige. Raserna bestämmer Du själv men det ska vara en hund ur följande grupper och de ska vara renrasiga:

- Långdrivande
- Kortdrivande
- Ställande
- Stående
- Apporterande

Häftet ska innehålla information om hur man sköter en jakthund, hur man tränar den, hur man utfodrar den samt hanteringen i största allmänhet. Det ska finnas en rasbeskrivning för varje ras, hur den fungerar praktiskt i jakt och vilken utrusning som behövs för att man ska kunna träna och jaga med hunden.

Uppgiften görs enskilt på dator eller handskrivet.

Att planera en jakt

Ta ut en karta över ett område som ni kan få vara och jaga på. Eleverna ska nu tillsammans planera en jakt på älg/rådjur med folkdrev. Gruppen ska bestämma:

- Vilket område som bäst lämpar sig för den jakt de tänker genomföra
- Vem som är jaktledare
- Hur drevet ska gå för att göra bäst nytta
- Var passkyttarna ska sitta
- Vad man ska jaga

Gruppen bestämmer en dag när jakten ska genomföras och kallar även in extra folk till drevkedjan om det behövs. Det är också viktigt att gruppen pratar igenom vilka säkerhetsaspekter man måste tänka på när man jagar med folkdrev.

Jakten bedrivs sedan som en "låtsas" jakt, dvs. allt är som vanligt förutom att eleverna sitter själva på pass utan vapen. Detta för att eleverna ska få känna på hur det känns att sitta själv och göra egna jaktliga bedömningar.

Denna jaktform kan man göra vid flera tillfällen och eleverna ska både sitta som passkyttar och känna på hur det är att gå i drevkedjan.